

Eld som värmer utan rök

Denna vinter har tydligt visat hur sårbar vår elförsörjning är. Torrår i kombination med en kallare vinter än på flera år har lett till kraftigt höjda elpriser, och många är de villaägare och hyresgäster som fått en smärre chock när elräkningen damp ner i brevlådan. Elvärme har blivit en dyrbar uppvärmningsform.

Samtidigt finns en utbredd misstänksamhet mot att elda fastbränsle inom tätbebyggda områden och många kommuner är ytterst restriktiva med bygglov för sådana installationer. Man är helt enkelt rädd för sanitära olägenheter och klagomål. Och får man bygglov är detta ofta kopplat till att man endast får "trivselda" under några få timmar per vecka.

Men det finns undantag. I Vadstena har det kommunala fastighetsbolaget gjort precis tvärt om. Man har erbjudit hyresgäster med direktverkande elvärme en installation av en pelletskamin för att påverka uppvärmningskostnaden.

Vadstena visar att det går

På Svenska Bioenergiföreningens (SVEBIO:s) Pelletskonferens i Lundsbrunn den 4-5 feb i år presenterade *Sten Gustafsson; Vadstena Fastighets AB* intressanta erfarenheter från ett projekt med pelletskaminer installerade i hyreslägenheter.

Lägenheterna som är byggda som kedjehus har direktverkande elvärme, där hyresgästen själv betalar elkostnaden. Önskemål fanns att kunna påverka uppvärmningskostnaden. En konvertering till vattenburen värme och ev fjärrvärmeanslutning skulle bli alltför kostsam.

Efter samråd med kommunens Miljöförvaltning enades man om att vedeldade braskaminer inte var något alternativ då området är alldeles för tätbebyggt och risken för felaktig eldning med olägenheter som följd är uppenbar. Däremot kunde man acceptera pelletskaminer med ett homogent bränsle och automatisk förbränning.

Hyresvärderna betalade

Nu kunde man från fastighetsägarens sida gå ut med ett erbjudande till hyresgästerna om att de som ville kunde få en pelletskamin installerad. Fastighetsbolaget skötte såväl upphandling som installation och kostnaden slogs ut på hyran med ett par hundralappar per månad i 15 år.

Resultatet blev mycket positivt. Närmare 30 st av hyresgästerna nappade på erbjudandet och installerade en pelletskamin. Dessa kaminer har nu varit i drift under två vintrar och förutom att de ger en ökad trivseffekt för hyresgästerna även visat sig vara en mycket god investering.

Bilden visar de två alternativ av pelletskaminer som installerades i Vadstena

Preliminära siffror visar på att man med pelletskaminen sparar 6-7 000 kWh per år vilket mer än väl betalar den hyreshöjning som investeringen innebär för hyresgästen.

Inga klagomål

Hyresgästerna har själva skött bränslepåfyllning och uraskning, medan fastighetsbolaget har ansvarat för reparationer och underhåll. Erfarenheterna är odelat positiva. Pelletskaminerna har i stort sett fungerat utan anmärkning och drift och underhållsarbetet har varit minimalt.

Intressant är också att notera, att trots att det finns 15 st pelletskaminer inom mycket begränsade ytor med mycket tät bebyggelse och på 2 olika områden, har det *inte förekommit ett enda klagomål* på röklukt från området. Detta trots att kaminerna varit i drift under två vintrar.

Våra erfarenheter är mycket goda och vi kan verkligen rekommendera andra fastighetsbolag att göra samma sak avslutar *Sten Gustafsson* vid *Vadstena Fastighets AB*.

Även samhället är vinnare

Vadstena Fastighets AB styrker vad Chalmesforskarna *Maria Olsson och Jennica Källstrand* redan redovisat. Att modern fastbränsleteknik - och då i synnerhet pelletsteknik – har så låga utsläpp att de inte borde vara några som helst miljömässiga problem att installera inom tätbebyggda områden. De ger mycket energi med små utsläpp.

-Kan vi dessutom ersätta elvärme när det är som kallast ger detta mångdubbla fördelar för landet som helhet *menar Bengt-Erik Löfgren; Äfab*. -Dels minskar belastningen på vår elimport och vi slipper köpa smutsig kol-el från bl a Polen och tveksam kärnkraft från direkt farliga ryska kärnkraftverk. Dels kan vi öka köpkraften för konsumenten som får en billigare uppvärmning samtidigt som man får en trivsamt värmekälla som med enkla åtgärder även kan ge värme vid strömavbrott.

Skall Sverige minska sina effektproblem på vintern finns ingen genväg. Vi måste sluta använda elvärme under den kallaste perioden. Som läget är idag betyder 5- 6 grader kallare vintertemperatur mer för landets elbalans än hela den svenska industrikonsumtionen. Detta syns med all tydlighet under vecka 3 i jan då vi räddades av ett väderomslag till mildare väder lagom till dess att industrin startade upp efter jul- och nyårshelgerna.

Av en befarad krissituation blev inget. Elimporten *minskade* trots att hela vår industri drog igång för fullt därför att utetemperaturen samtidigt steg. Det visar med all tydlighet att det är elvärmens som är vårt stora problem -inte brist på kärnkraft.

Källa: www.nordpool.com. Några graders temperaturhöjning betyder mer för landets effektbalans än hela den svenska industrikonsumtionen.

Bengt- Erik Löfgren
bengt@afabinfo.com
0510- 262 35